

Hej, Ben Webster! Åbningen af SDU's nye Center for Special Collections og Digital Humanities, der blandt andet rummer The Ole Brask Jazz Collection.

Humaniora tilsat strøm

Digital Humanities er et *buzzword* med *stayingpower*. Et nyt center på SDU forener Digital Humanities med bibliotekets mangeårige arbejde med særsamlinger.

Åbningen af det nye Center for Special Collections og Digital Humanities (SCDH) blev i starten af september fejret i centerets tilknyttede forskerlæsesal, som samtidig er nyindrettet.

Centeret samler bibliotekets arbejde med at bevare, digitalisere og formidle de mange særsamlinger, som biblioteket råder over og er et samlende punkt for arbejdet med Digital Humanities på SDU. I spidsen for centeret står Kamilla Jensen Husen, ph.d., og leder af Center for Special Collections og Digital Humanities, og hun understreger det vigtige i at holde centeråbningen fysisk.

- En sådan åbning er en netværksbegivenhed. Biblioteket er en naturlig medspiller for forskningsmiljøerne. Vi skal være der, hvor vores forskere er, og

hvis de vil have Digital Humanities, så sørger vi for det. Vi er med til at binde alt det sammen, der foregår omkring Digital Humanities og Special Collections på SDU – vi er knuden i midten af netværket. Centeret kan understøtte både forskere og studerende i forhold til undervisning og forskning samtidig med, at vi får sat vores egne samlinger i spil, siger Kamilla Jensen Husen.

Medarbejderne på centeret har et stort netværk, som kan bruges til at sammenkæde forskellige forskere og faglige interesser.

“Vi ved, hvor der sidder nogen, der kan hjælpe. Fx kontakter H. C. Andersen Centeret os og spørger til vores udstyr. Og så sætter vi dem i forbindelse med folk fra Tek, og nu skal de scanne

Af Lotte Thing Rasmussen, journalist, specialkonsulent, Syddansk Universitetsbibliotek
Fotos: Jeppe Lomholt Akselsbo

Et close-up på den kitchede fake Harry Potter-bog med en snert af uhygge og Chesterfield-stil.

Verden kan godt bruge humanister, der forstår data. Og datafolk der forstår mennesker.

Kamilla Jensen Husen

manuskriptsider sammen hos os”, siger Kamilla Jensen Husen.

Til centeret er der blandt andet indkøbt digitaliseringsudstyr til lyd og video og sørget for, at digitaliseringen kan foretages i formater, der lever op til internationale standarder, så det digitaliserede materiale kan bruges og genbruges i forskellige programmer.

Dialog. Relevans. Mening

Centeret er ikke kun til for Humaniora, men supporterer alle enheder på SDU. Derudover er der sammensat et bevidst tværvidenskabeligt Advisory Board, som består af både interne SDU-folk samt eksterne repræsentanter.

- Det kunne slet ikke være anderledes, for Digital Humanities communityet er præget af og født ind i Open Science med alt, hvad det indebærer af samarbejde, dialog og videndeling – man kan ikke lave digital humanities uden. Man skal have en makker, siger Kamilla Jensen Husen.

Centeret kommer ikke kun i spil i forhold til forskerne. Også studerende fra forskellige fag kan involveres i centerets tilknyttede projekter, udstyr, netværk og kompetencer.

- Et af vores projekter er med data science studerende, som agerer konsulenter for de humanistiske forskere – det giver de studerende en relevant øvelse i at samarbejde ude i virkeligheden. Samtidig får de træning i at arbejde med machine learning og andre data science-metoder på sådan noget mærkelig, ustruktureret data, som tekst er. Det er både udfordrende og meningsfyldt for dem”, siger Kamilla Jensen Husen.

De studerende kan drage nytte af at arbejde i praksis med deres viden om digitale værktøjer i samarbejde med mennesker med andre fagligheder. Et andet eksempel er historiestuderende, som mangler erfaring med digitale værktøjer og metadataregistrering.

- Fra begge fag får de studerende en bedre fornemmelse af, hvad man kan og ikke kan, de får trænet at stille de rigtige spørgsmål samt nogle metoder, som ikke nødvendigvis er en del af deres kernefaglighed. Verden kan godt bruge humanister, der forstår data. Og datafolk der forstår mennesker. Ingen kan være specialister på alle områder. Men vi kan godt opnå relevante positive cros-over effekter, der øger de studerendes employability, siger Kamilla Jensen Husen.

Special Collections

Syddansk Universitetsbibliotek har en af Danmarks største samlinger af middelalderfragmenter. Ved at studere fragmenterne kan forskere opnå vigtige oplysninger om Middelalderen. Der dukker fortsat nye fund op, og arbejdet med at digitalisere materialet vil kræve ressourcer gennem mange år. Kamilla Jensen Husen svarer uden tøven, at det er den største udfordring for Digital Humanities: At det tager tid at digitalisere de mange samlinger.

- Digital Humanities handler ikke i sig selv om digitalisering. Digitaliseringen er kun midlet til målet. Vi kan bare ikke lave Digital Humanities uden digitalisering. Det bør ikke kun være det enkelte universitets ansvar at sikre vores forskere adgang – at sikre alle forskeres adgang til samlinger af relevans for dem”, siger Kamilla Jensen Husen.

Ægte fake

Tilbage i Forskerlæsesalen er talen holdt, snoren klippet over, og med bobler i glas og jazzmusik i ørene, er gæsterne klar til at træde ind i det nyindrettede rum. SDU er ikke et 200 år gammelt universitet. Det er ingen hemmelighed. Af samme årsag rummer bygninger, mure og rum ikke i sig selv

Med taler, kage og jazzmusik var den nyindrettede Forskerlæsesal rammen om åbningen af det nye Center for Special Collections og Digital Humanities. På Forskerlæsesalen er det muligt at få adgang til materiale fra særsmalingerne, de såkaldte Special Collections.

nødvendigvis en em af klassisk historie og viden. Derfor kræver det et ekstra touch at indrette. Det var Charlotte Wien, Forskningschef, Professor, Forsknings- og Analysesektionen, inde på i sin åbningstale med disse ord:

- Dels skal læsesalen være et rum til indgående studier af bibliotekets og andres skatte, dels et levende laboratorium for digitalisering og restaurering af vores kostbareste værker. Salen er, i dens kitchede fake Harry Potter med en snert af Chesterfield-stil, en slags ironisk kommentar til både "Rustenburg" (= SDU, red.) og vores topmoderne bibliotek, sagde Charlotte Wien.

Kamilla supplerer:

- Jeg synes, vi har ramt den helt rigtige atmosfære af, at her er viden til.

Efter en kort tænkepause:

- Og her kan ny viden skabes. Digital Humanities er også et kulturarvsredskab, det kan vise nye veje til kulturformidling og tilgængeliggøre materialer, der er så skrøbelige, at vi ikke kan bevare dem mere. Ting forgår.

Men det behøver de ikke. De kan gøres tilgængelige for hele verden, siger Kamilla Jensen Husen.

Og så er det tilmed et ægte verdensmål, nemlig det 11. af slagsen (Bæredygtige byer og lokalsamfund), hvor delmål 4 lyder: Bevaring og formidling af verdens kulturarv.

”Ting forgår. Men det behøver de ikke. De kan gøres tilgængelige for hele verden.

Kamilla Jensen Husen

Center for Special Collections og Digital Humanities

- Centerets mission er at blive et samlende punkt for arbejdet med Digital Humanities på SDU.
- Læs mere om SCDH på sdu.dk/da/bibliotek/forskere/scdh, hvor der fortsat opdateres med flere informationer om centerets arbejde.
- Syddansk Universitetsbiblioteks særsmalinger (Special Collections) omfatter blandt andet den såkaldte Herlufsholmsamling, som består af cirka 40.000 bind.